

RAPORT ȘTIINȚIFIC

privind implementarea proiectului „Tendințe curente în protecția patrimoniului arheologic: perspective naționale și internaționale”, PN-II-ID-PCE-2011-3-0610,
în perioada octombrie – decembrie 2011
Contract de finanțare nr. 327 din 24.10.2011

Activitățile științifice preconizate pentru anul 2011 au fost realizate conform planului de acțiuni al proiectului. Astfel, după finalizarea procedurilor de contractare și angajare am organizat în cadrul Institutului de Arheologie al Academiei Române, Filiala Iași pe data de 22 noiembrie 2011 lansarea oficială a proiectului. La eveniment au participat colegi de la Institutul de Arheologie, de la Facultatea de Istorie a Universității „Al.I. Cuza”, de la Palatul Culturii etc. În cadrul acțiunii au fost prezentate scopul, obiectivele, planul de acțiuni, rezultatele așteptate și alte aspecte ale proiectului „Tendințe curente în protecția patrimoniului arheologic: perspective naționale și internaționale”, care au fost urmate de o discuție privind problemele cu care se confruntă societatea românească în domeniul protecției patrimoniului arheologic. Arheologii și muzeograful ieșeni s-au expus pe marginea necesității unui astfel de proiect pentru România care să evalueze și sistematizeze politicile naționale în domeniul protecției moștenirii arheologice din ultimele două decenii. Majoritatea participanților la eveniment au menționat importanța realizării unei analize comparative a situației din România cu starea de lucruri din alte state europene care ne va permite evidențierea la final a unui șir de concluzii și recomandări adresate Guvernului României pentru actualizarea și eficientizarea politicilor de ocrotire a patrimoniului arheologic.

În perioada scurtă de timp am inițiat realizarea primului obiectiv al proiectului care prevede analiza și evaluarea cadrului normativ al României privind protecția patrimoniului arheologic și situația în acest domeniu din Germania. Astfel, am început colectarea publicațiilor și legislației care ne vor permite să construim o bază de date bibliografice și de acte normative în domeniul protecției patrimoniului arheologic ce va constitui și fundamentul analizei critice și comparației cu situația din alte state europene. Un reper important în colectarea și compararea datelor va fi Convenția Europeană privind protecția patrimoniului arheologic și modul în care statele semnatare implementează prevederile acestui tratat internațional. Convenția de la Valletta, 1992 a dat tonul discuțiilor în domeniului politicilor de ocrotire a patrimoniului arheologic în statele europene, fiind urmată de un șir de proiecte și de acte normative naționale și europene - *The Bronze Age* (1996); *Verona Charter on the Use of Ancient Places* (1997); *Archaeology and the Urban Project* (2000) etc. Totodată Convenția a pus un șir de

sarcini și în fața cercetătorilor care au elaborat mai multe norme, regulamente și glosare de termeni în domeniul protecției patrimoniului arheologic - *Core Data Standard for archaeological sites and monuments* (1999); *Guidelines for the protection of the archaeological heritage* (2000); *Guidance on inventory and documentation of the cultural heritage* (2001). Pentru interpretarea și implementarea prevederilor Convenției de la Valletta Comitetul de Miniștri ai Consiliului Europei a aprobat mai multe decizii și rezoluții, cum ar fi - No. (95) 9 (on cultural landscapes – and subsequently the *European Landscape Convention*), No. (96) 6 (on unlawful acts), No. (97) 2 (on physical deterioration and pollution) and No. (98) 5 (on heritage education) etc. România se numără printre cele 42 de state care au ratificat Convenția de la Valletta (după ratificarea din 1997 Convenția a intrat în forță începând cu 21/5/1998). Astfel, în procesul analizei comparative urmărim modul în care România, în comparație cu alte state, implementează angajamentele față de structurile europene și în ce măsură ține cont de actele și tratatele europene în domeniul politicilor de protejare a patrimoniului arheologic. Un suport real în realizarea acestei analize este European Heritage Network (HEREIN) care are ca scop monitorizarea implementării Convenției de la Valletta de către statele semnatare.

Diseminarea și promovarea proiectului s-a realizat prin câteva activități concrete – lansarea proiectului în cadrul Academiei Române, Filiala Iași; discuții cu experți și factori de decizie din județul Iași; conferințe naționale și deplasare la o instituție de profil arheologic din Germania.

Discuții cu experți și factori de decizie:

Pe parcursul lunii noiembrie curent am discutat despre scopul, obiectivele și strategia de implementare a proiectului cu mai multe persoane din domeniu, cum ar fi: dr. A. Rubel, directorul Institutului de Arheologie al Academiei Române, Filiala Iași; dr. Vasile Cotiuga, Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” și dl Vasile Munteanu, șeful Direcției Cultură a Județului Iași. În rezultatul discuțiilor am decis implicarea în grupul de lucru al proiectului a studenților masteranzi din cadrul Universității „Al.I. Cuza”. Am discutat și despre necesitatea organizării unei conferințe naționale privind politica de ocrotire a patrimoniului arheologic în România cu participarea experților și factorilor de decizie de nivel județean și central. O decizie finală în ceea ce privește oportunitatea organizării unei astfel de conferințe urmează a fi luată la începutul anului următor.

Conferințe:

În cadrul Simpozionului *Bucovina – file de istorie*, ediția a XIII-a, organizat la Suceava între 25 și 26 noiembrie 2011 am realizat o comunicare privind *Fenomenul cetăților medievale timpurii din Europa centrală și de est din sec. IX-XI* în cadrul căreia am prezentat experiența Germaniei în domeniul protejării și valorificării cetăților medievale timpurii din regiunea Mecklenburg-Pomerania.

Deplasări:

Între 8 și 21 decembrie 2011 realizez o vizită de cercetare la Romisch-Germanische-Kommission a Institutului German de Arheologie de la Frankfurt am Main, Germania în cadrul căreia studiez literatura occidentală recentă privind tendințele curente în domeniul protecției patrimoniului arheologic. Totodată, discut cu colegii germani problema modului în care se cercetează și se administrează domeniul protecției patrimoniului arheologic în Germania la nivel federal și la nivelul landurilor.

Perspective

Pentru anul 2012 sunt preconizate în planul de acțiuni al proiectului un șir de activități privind analiza critică a cadrului normativ al României în domeniul protecției patrimoniului arheologic; consultarea experților naționali în domeniu; analiza politicilor și programelor UNESCO și consultarea experților din cadrul acestei organizații; diseminarea proiectului prin crearea unei pagini web, crearea unei echipe care să monitorizeze mass media românească privind mediatizarea problemelor din domeniul abordat de proiect, participarea la conferințe naționale și internaționale etc.

12.12.2011

Dr Sergiu Musteață,
Director proiect,

